

ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА:

1. Конституція України [Електронний ресурс] // Верховна Рада України 1994-2017. – 1996. – Режим доступу до ресурсу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>.
2. Закон України «Про державну службу» [Електронний ресурс] // Верховна Рада України. – 2015. – Режим доступу до ресурсу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19#Text>.
3. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Загального положення про юридичну службу міністерства, іншого органу виконавчої влади, державного підприємства, установи та організації. [Електронний ресурс] // Режим доступу до ресурсу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1040-2008-%D0%BF#Text>.
4. Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Концепції оптимізації системи центральних органів виконавчої влади» [Електронний ресурс] // Верховна Рада України. – 2017. - Режим доступу до ресурсу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1013-2017-%D1%80#Text>.
5. І.Коліушко, Ю.Кириченко. Проблеми дієвості Конституції України та удосконалення її змісту. [Електронний ресурс] // Режим доступу до ресурсу: <https://parlament.org.ua/upload/docs/statKUkoliush.doc.pdf>.

УДК 316.3 : 330.47 : 001.895

Герасимюк К.Х.,

*кандидат наук з державного управління, доцент кафедри управління та адміністрування комунального закладу вищої освіти
«Вінницька академія безперервної освіти»*

ІНОФОРМАТИЗАЦІЯ СУСПІЛЬСТВА – ВИКЛИКИ ДЛЯ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ

Сучасний світ вимушений вирішувати надскладне завдання, яке за своєю природою вже є двояке: має надзвичайний потенціал користі для суспільства та таку ж ступінь загрози для цього ж суспільства. Це питання

стосується, насамперед, розповсюдження і захисту інформації та переходу всіх сфер діяльності в кіберпростір. Тобто, в умовах гібридної війни, світової пандемії, міжнародних та регіональних коливань економіки тощо, коли кожна держава спрямовує всі свої зусилля на захист власних інтересів, інформаційна/кібербезпека виходить на одне з чільних місць. Адже, сьогодні всі сфери життєдіяльності держави та й окремо взятого громадянина нерозривно пов'язані з диджиталізацією інформації, її обігом, зберіганням, загрозами неналежного використання та зміни/пошкодження, зовнішнього несанкціонованого втручання та використання на шкоду державі й суспільству в цілому.

Актуалізується це питання в сфері публічного управління зі значною інформатизацією надання всіх видів послуг громадянам на різних рівнях державної влади та місцевого самоврядування (наприклад, від документообігу, реєстрації речових прав до видачі ID-паспортів всім громадянам країни, зберігання такої інформації, неможливість її зміни/використання без відповідного дозволу, якісного вітчизняного програмного забезпечення тощо).

Більше того, глобальні виклики зміни клімату та інновації в міжнародній економіці та фінансовій сфері (той же біткоїн), які, здавалося б, не зовсім стосуються електронного урядування та тотальної диджиталізації всієї сфери публічного управління, сьогодні можуть банально внести небажані корективи простим відключенням електроенергії на тривалий час як в окремо взятій громаді, так і в цілому регіоні. Тим самим, паралізувавши на певний час роботу не лише органів влади, а і порушивши права громадян щодо їх майнового стану, визнання особи тощо.

Вітчизняні проблеми в цій сфері на сучасному етапі є і в нормативно-правовому забезпеченні. Так, наприклад, в 2021 році чинним є Закон України «Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007-2015 роки» [2]. І деякі його положення ще досить

актуальні щодо: відсутності координації зусиль державного і приватного секторів економіки з метою ефективного використання наявних ресурсів; ефективності використання фінансових, матеріальних, кадрових ресурсів, спрямованих на інформатизацію, впровадження ІКТ у соціально-економічну сферу; недостатності розвитку нормативно-правової бази інформаційної сфери; незначної частки в Інтернет-просторі україномовних інформаційних ресурсів; нерівномірності забезпечення можливості доступу населення до комп'ютерних і телекомунікаційних засобів; не вирішуються у повному обсязі питання захисту авторських прав на програмне забезпечення тощо.

Проте, за цей час накопичилася ціла низка інших загроз та викликів. Адже, значною загрозою безпеці держави є і тотальне використання не вітчизняного програмного забезпечення та сервісного зберігання інформації щодо всіх сфер діяльності органів публічної влади.

До цього часу немає на 100% нормативно урегульованих конкретних стандартів і вимог до інформаційних систем державних органів влади та місцевого самоврядування. А це означає, що сьогодні значна частина цих органів послуговуються програмним продуктом досить сумнівного походження. Наприклад, з приходом пандемії, всі структури публічного та приватного секторів, звичайні громадяни вимушені були для дистанційної роботи/навчання використовувати платформу Zoom, яка при завантаженні апріорі має доступ до налаштувань гаджета користувача, а отже і до всієї інформації на ньому з можливістю її подальшого відстеження. Отже, сьогодні досить складно говорити про інформаційну/кібербезпеку в діяльності державного службовця та посадовця місцевого самоврядування, та і, зрештою, не тільки їх. Крім того, на законодавчому рівні ці питання також до кінця не врегульовані.

В цих умовах виникає необхідність більш ретельного підходу не лише до забезпечення органів публічної влади технічним обладнанням, програмним забезпеченням, а і підготовки/перепідготовки кадрів, які б не

лише бути впевненими користувачами цих програм, а і розуміли свою відповідальність за безпеку в цій сфері. Звичайно, сьогодні в державі робляться певні кроки до виправлення ситуації. Так, Міністерство юстиції України повідомило, що Мінцифри запустило Цифрограм для держслужбовців (безкоштовний національний тест, який дає можливість перевірити свою цифрову грамотність. Він розроблений на основі європейської концептуально-еталонної Рамки цифрових компетентностей для громадян ЄС (DigComp 2.1). Цей варіант тестування містить 90 запитань та оцінює 30 цифрових компетентностей, необхідних для роботи сучасного держслужбовця) [1].

Проте, ці кроки ще не набули системного характеру. А починатися ця система має, на нашу думку, з підготовки висококваліфікованих спеціалістів для роботи в органах публічної влади з особливими компетентностями щодо поєднання роботи ІТ зі сферою публічного управління та адміністрування й державної безпеки. Сьогодні можливість підготовки таких спеціалістів могла б бути реалізована спільно політехнічними ВУЗаами, спільно з якими варто розробити та запровадити нові освітньо-професійні програми на кшталт «Інформація/кібербезпека публічного управління та адміністрування» як для бакалаврів, так і для магістрів. Адже, об'єднання дає надзвичайні можливості для реалізації таких програм вже сьогодні - це і наявність матеріальної бази, і висококваліфікованих спеціалістів обох сфер. На нашу думку, такі фахівці будуть надзвичайно затребувані та конкурентоздатні на ринку праці. А необхідність їх в держаному секторі мала б підтверджуватися державним замовленням.

Таким чином, тотальна інформатизація суспільства ставить перед державою глобальні завдання подолання загроз, які вона несе з собою. І від їх вирішення сьогодні залежить не лише розвиток, а і загалом існування держави як незалежної та конкурентоздатної. І саме професіонали можуть протистояти цим загрозам.

ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА:

1. Для держслужбовців запустили Цифрограм. – URL: https://sud.ua/ru/news/ukraine/203598-dlya-derzhsluzhbovtsiv-zapustili-tsifrogram?fbclid=IwAR3AJISmR6qPYsQRg2OOShMq3IktsmrHJYXk7Bil_3SI_smaS5q16jp_N_A
2. Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007-2015 роки: Закон України від 9 січня 2007 року № 537-V. – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/537-16#Text>

УДК 334.021

Лазор О.Я.,

доктор наук з державного управління, професор кафедри права і публічного управління Вінницького державного педагогічного університету ім. Михайла Коцюбинського

Лазор О.Д.,

доктор наук з державного управління, професор кафедри права і публічного управління Вінницького державного педагогічного університету ім. Михайла Коцюбинського

СУЧАСНА ДЕРЖАВНА КАДРОВА ПОЛІТИКА:

ВИКЛИКИ ЧАСУ ТА ВИБІР

Відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про Нацагентство України з питань державної служби» (№ 500 від 01.10.2014 р. зі змінами) Кабінет Міністрів України і Нацагентство з питань державної служби – забезпечують проведення єдиної державної політики у сфері державної служби, беруть участь у формуванні державної кадрової політики.

Кадрова політика – сукупність правил і норм, цілей та уявлень, які визначають напрямок і зміст роботи з персоналом.

Коли ми говоримо про публічне управління, то саме через кадрову політику здійснюється реалізація цілей і завдань як держави загалом, так і будь-якого органу публічної влади.